

**การศึกษาเส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ภาคเหนือ
(เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน ลำพูนลำปาง เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน)**

**STUDY LINKS OF CULTURAL TOURISM IN THE NORTHERN AREAS
(CHAING RAI, PHAYAO, PHRAE, NAN, LUMPHUN, LAMPANG, CHIANG
MAI, MAE HONG SON)**

ชานิกา ฉัตรสูงเนิน และคณะ*

Chanika Chatsungnern and Others

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเส้นทางเชื่อมโยงทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ภาคเหนือ ประกอบด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน ลำพูนลำปาง เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน โดยใช้แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาศักยภาพเพื่อสร้างเส้นทางท่องเที่ยว รวมถึงแบบสอบถามความพึงพอใจในเส้นทางท่องเที่ยว โดยมีตัวแทนประเมินเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยง ประกอบด้วย ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ ตัวแทนจากสถาบันการศึกษา และนักวิชาการ จำนวน 15 คน การศึกษาในครั้งนี้โดยมุ่งหวังเพื่อสร้างการรับรู้ ข้อมูลทางการท่องเที่ยวของชุมชนและให้ชุมชนสามารถสร้างรายได้เพิ่มของชุมชนที่มาจาก การท่องเที่ยว โดยใช้เสนอ ภูมิปัญญา วิถีชีวิตวัฒนธรรมและความคิด สร้างสรรค์ แปลงเป็นรายได้ ตลอดจนชุมชนได้เกิดการส่งเสริม การจัดการด้านการท่องเที่ยวบนพื้นฐานการพัฒนาท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในเส้นทาง "Northalgia" เรื่องราวของชุมชนว่าด้วยวิถีชีวิต ภูมิปัญญา การส่งต่อทรัพย์สินทางวัฒนธรรมผ่านการท่องเที่ยว

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม, กิจกรรมท่องเที่ยว

ABSTRACT

This research aims to study the linking of cultural tourism in northern 8 such as Chiang Rai, Phayao, Phrae, Nan, Lumphun, Lumpang, Chiang Mai, and Mae Hong Son. The survey of the questionnaire to investigate the potential to create a tourist route including satisfaction of the tourist routes. By the agent to representatives of the tourism association, include 15 people as the private sector, the Entrepreneurship, the Representatives from education, and the Technocrat. The research aims to create for awareness of tourism information community and the community able to generate more revenue from tourism through the glamorous lifestyle, culture, wisdom, and creativity to convert

* ปานณนาถ ตักศิรัคุณ, เพ็ญกานต์ นามวงศ์, และศิริขวัญ ปัญญาเรียน, สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการบริการ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง

income. The community formed to promote tourism base on the sustainable tourism in routes “Northalgia” which, the story of the community way of life, wisdom, and the property passed through cultural tourism.

Keywords: cultural tourism, tourist activities

บทนำ

ประเทศไทยมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายกระจายอยู่ในทุกจังหวัด มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงาม มีเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากภูมิภาคอื่น สามารถนำมาพัฒนาเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ และการท่องเที่ยวยังถือว่าเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย เนื่องจากก่อให้เกิดการจ้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ประชาชน¹

ภาคเหนือ เป็นภูมิภาคที่อยู่ด้านบนสุดของไทย มีลักษณะภูมิประเทศอันประกอบไปด้วยเทือกเขา สลับซับซ้อน ต่อเนื่องมาจากทิวเขาฉานโยมาในประเทศพม่าและประเทศลาว ภาคเหนือมีภูมิอากาศแบบทุ่งหญ้าสะวันนา เหมือนกับพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศ การที่มีพื้นที่อยู่เหนือระดับน้ำทะเลและมีเส้นละติจูดอยู่ตอนบนทำให้สภาพอากาศของภาคเหนือเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาลอย่างเห็นได้ชัด เช่น มีฤดูหนาวที่หนาวเย็นกว่าภูมิภาคอื่น ๆ ทางด้านประวัติศาสตร์ของภาคเหนือมีความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมกับอาณาจักรล้านนา ด้านประวัติศาสตร์ บริเวณพื้นที่ภาคเหนือ เดิมเป็นที่ตั้งของอาณาจักรล้านนา ซึ่งสถาปนาอาณาจักรขึ้นมาในปีพุทธศักราช 1835 โดยพญามังราย และสถาปนาเมืองหลวงอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 1839 ในชื่อหนองบัวศรีนครพิงค์เชียงใหม่ อาณาจักรล้านนาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 1835 เกิดจากการยุบรวมกันของอาณาจักรในช่วงยุคก่อนหน้า คือ หิรัญนครเงินยางเชียงแสนและหริภุญชัย ด้านภูมิประเทศภูมิประเทศของภาคเหนือประกอบไปด้วยเทือกเขาน้อยใหญ่สลับซับซ้อน และมีพื้นที่สำคัญของประเทศหลายจุด เช่น พื้นที่ทางด้านตะวันตกสุดของประเทศที่อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน พื้นที่ทางด้านเหนือสุดของประเทศที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จุดสูงสุดของประเทศที่ดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ นอกจากนี้ ภาคเหนือยังเป็นพื้นที่แรกของประเทศที่แม่น้ำโขงไหลผ่าน โดยจุดแรกที่แม่น้ำโขงไหลผ่านประเทศไทยอยู่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย²

นอกจากนี้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้สำรวจพบข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยต่างๆ ทั้งทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ เช่น หาดทราย ชายทะเล เกาะแก่ง ผาและเพิงผา ป่าเขา น้ำตก ถ้ำ น้ำพุร้อน บ่อน้ำร้อน ทะเลสาบรวมถึงสิ่งที่กำเนิดขึ้นร่วมกาลสมัยกับประวัติศาสตร์ธรรมชาติซากดึกดำบรรพ์เป็นอาทิ ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์โบราณวัตถุสถานและศาสนา เช่น โบราณวัตถุ โบราณสถาน ศาสนสถาน รวมถึงพิพิธภัณฑสถาน ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรมประเพณี และกิจกรรม เช่น งานเทศกาล ประเพณี ศิลปะการแสดง ศิลปหัตถกรรม หอศิลป์ วิถีชีวิต ตลอดจนกิจกรรมการท่องเที่ยวอื่นๆ ที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ อย่างไรก็ตาม นวอร เดชสุวรรณ ได้กล่าวว่า จากภาวะเศรษฐกิจไทยและภาคเหนือ ไตรมาส 1 ปี 2562 พบเศรษฐกิจไทยภาคการท่องเที่ยว ขยายตัวชะลอลง แต่เมื่อพิจารณาใน

¹ คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ, แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ 2555-2559, (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2550), หน้า 14

² ภาคเหนือ (ประเทศไทย), สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2562, จากเว็บไซต์ <https://th.wikipedia.org/wiki/>

พื้นที่ภาคเหนือ พบเศรษฐกิจภาคเหนือขยายตัวเล็กน้อย³ ตลอดจน กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ได้กล่าวถึงแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วยพื้นที่ จังหวัด เชียงราย จังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน ในประเด็นความต้องการของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ด้านการท่องเที่ยวที่พบว่ายังขาดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่ดึงดูดหรือจูงใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาพำนักในพื้นที่กลุ่มจังหวัด⁴

ดังนั้น การศึกษาในครั้งนี้ จึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการสร้างการรับรู้ ข้อมูลทางการท่องเที่ยวภาคเหนือตอนบน 8 ชุมชน ประกอบด้วย เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน พะเยา แพร่ น่าน และ เชียงราย เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่ ตลอดจนมุ่งหวังให้ชุมชนสามารถสร้างรายได้เพิ่มของชุมชนที่มาจาก การท่องเที่ยว โดยใช้เสน่ห์ ภูมิปัญญา วิถีชีวิตวัฒนธรรมและความคิด สร้างสรรค์ แปลงเป็นรายได้ ตลอดจน ชุมชนได้เกิดการส่งเสริม การจัดการด้านการท่องเที่ยวบนพื้นฐานการพัฒนาท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นการสร้างความเข้มแข็งทางการท่องเที่ยวแก่ชุมชน เกิดการสร้างรายได้ให้แก่คนในพื้นที่ ชุมชนได้ตระหนักถึง การสืบทอดอัตลักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่ลูกหลานในชุมชนท่องเที่ยวต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. ศึกษาศักยภาพทางการท่องเที่ยวเพื่อออกแบบเส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ภาคเหนือ 8 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน ลำพูนลำปาง เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน
2. ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อเส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ภาคเหนือ 8 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน ลำพูนลำปาง เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ได้เลือกศึกษาในพื้นที่ภาคเหนือ 8 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน พะเยา แพร่ น่าน และเชียงราย ที่มีเอกลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรมที่โดดเด่น อันเป็นต้นทุนทางการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่ได้ และได้ลงพื้นที่สำรวจ สัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาศักยภาพเพื่อนำมาสู่การสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงในพื้นที่ภาคเหนือ 8 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน พะเยา แพร่ น่าน และเชียงราย จากนั้นได้พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวจนสามารถนำไปสู่การทดสอบเส้นทาง โดยมีกลุ่มนักท่องเที่ยว จำนวน 6 คน ประกอบด้วย ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ ตัวแทนจากสถาบันการศึกษา นักวิชาการ มัคคุเทศก์ และได้สอบถามความคิดเห็นที่มีต่อเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยง อันนำไปสู่การพัฒนาต่อไป ทั้งนี้ แบบสอบถามแบบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์การประเมินความพึงพอใจ ค่าเฉลี่ย 4.20–5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด 3.40–4.19 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก 2.60–3.39 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง 1.80–2.59 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย 1.00–1.79 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

³ สรุปรายภาวะเศรษฐกิจไทยและภาคเหนือ ไตรมาส 1 ปี 2562, สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2562, จากเว็บไซต์ https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/Northern/EconomicReport/DocLib_NREcon_Report/2562--05--02

⁴ กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2. สรุปรายประเด็นสำคัญและความต้องการของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน พ.ศ. 2561-2565. 2561. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2562. จากเว็บไซต์ <http://osmnorth-n2.moi.go.th/demob2-3/>

และใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงผลค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

จากการลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์และสำรวจศักยภาพทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ในพื้นที่ 8 จังหวัด เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน ลำพูนลำปาง เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน สามารถนำทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่โดดเด่น มาออกแบบเพื่อสร้างเส้นทางเชื่อมโยง 8 จังหวัด คือ “Northalgia” เรื่องราวของชุมชนว่าด้วยวิถีชีวิต ภูมิปัญญา การส่งต่อทรัพย์สินทางวัฒนธรรมผ่านการท่องเที่ยว โดยมีรายละเอียดเส้นทาง ดังต่อไปนี้

วันที่ 1 หาดสวรรค์ที่หาดบ้าย ความเรียบง่าย บนชีวิตริมโขง บ้านหาดบ้าน ตำบลริมโขง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

- ศึกษาประวัติศาสตร์เรื่องราวชุมชน บ้านหาดบ้าน ตำบลริมโขง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย
- กิจกรรมนั่งเรือชมวิถีชีวิตริมโขง วิถีชีวิตประมง
- เยี่ยมชมวิถีชีวิตเกษตร สวนผลไม้ที่หลากหลาย อาทิ มะม่วง ลิ้นจี่ มะละกอ ไร่ดอกไม้ประดับ เป็นต้น
- สักการะพระธาตุศรีจอมหมอก พุทธสถานที่อยู่ในหมู่บ้าน
- ชมสูตรลับของการเตรียมหวาย ภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ บ้านหาดบ้าย และสามารถเลือกซื้อสินค้าเพื่อเป็นของฝากของที่ระลึกได้
- เยี่ยมชมกลุ่มทอผ้าไตลื้อ บ้านหาดบ้าย เรียนรู้ผืนผ้าลวดลาย วิจิตรที่ทอขึ้นอย่างประณีต สะท้อนผ่านลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์
- ชมการพ้อนรำ และการขับลื้อ ก่อนเดินทางกลับ

วันที่ 2 วิถีไตลื้อที่ไม่เคยเลือนราง ณ เมืองมาง เมืองหย่วน ตำบลหย่วน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

- ศึกษาประวัติศาสตร์เรื่องราวชุมชนเมืองมาง เมืองหย่วน ตำบลหย่วน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา
- กราบสักการะพระธาตุสบแวน
- เยี่ยมชมศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราชพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้าน วัดแสนเมืองมา
- กิจกรรม จากดอกฝ้าย สู่เส้นใย กลายเป็นผืนผ้า เรียนรู้เรื่องราวการส่งต่อภูมิปัญญาเรื่องราวการทอผ้าไปยังรุ่นสู่รุ่น
- เรียนรู้การย้อมผ้า ที่บ้านป่ามาลี วงศ์ใหญ่ ประธานกลุ่มทอผ้าแปรรูป นักท่องเที่ยวเลือกซื้อผ้าทอไตลื้อประยุกต์เครื่องนุ่งห่มที่หลากหลาย

วันที่ 3 บ่ม (ความ) สุข ที่บ้านบ่อสวก ชุมชนบ้านบ่อสวก ตำบลบ่อสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

- ศึกษาประวัติศาสตร์เรื่องราวชุมชนบ้านบ่อสวก ตำบลบ่อสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

- กิจกรรม “สุข เรา เผา ดิน” กิจกรรมปั่นดินเผาชุมชนบ้านป่อสวก เรียนรู้เรื่องราวการทำเครื่องปั้นดินเผา องค์กรความรู้ที่สืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น

- กิจกรรม ครอบครัว “สุข” งานหัตถกรรมจักสาน ให้นักท่องเที่ยวได้สนุกกับกิจกรรม “สานตาแหลว” สัญลักษณ์ ป้องกันสิ่งชั่วร้าย ปกป้องคุ้มภัย

- ชมการแสดงการฟ้อนเงี้ยว และร่วมสนุก เรียนรู้ กับศิลปะการฟ้อนร่วมกับชุมชน

- ศึกษาเรียนรู้ กิจกรรม “ความสุขที่ถัก ทอ ได้” ชมกระบวนการทอผ้า ลวดลายเอกลักษณ์ของกลุ่มทอผ้า ชมกระบวนการทอผ้า ตั้งแต่การปลูกฝ้าย การปั่นฝ้าย การย้อมสีธรรมชาติ เป็นต้น

วันที่ 4 ชมแง่มุมในความพินิจที่บ้านถิ่นไต้ลื้อ ตำบลบ้านถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดแพร่

- ศึกษาประวัติศาสตร์เรื่องราวชุมชนบ้านถิ่นไต้ลื้อ ตำบลบ้านถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดแพร่

- กิจกรรมบายศรีสู่ขวัญ เพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มาเยือน

- ชมความงามของสถาปัตยกรรมบ้านไต้ลื้อ

- สักการะ พระธาตุถิ่นแถนหลวง

- เยี่ยมชมวัดสำคัญในชุมชน วัดถิ่นใน และวัดถิ่นนอก

- เยี่ยมชมสวนแก้วมังกร และเลือกซื้อของฝากผลิตภัณฑ์อบแห้งจากแก้วมังกร

- ศึกษาเรียนรู้ กระบวนการทอผ้า ลวดลายเอกลักษณ์ของกลุ่มทอผ้าไต้ลื้อบ้านถิ่น ชมกระบวนการทอผ้า ตั้งแต่การปลูกฝ้าย การปั่นฝ้าย การย้อมสีธรรมชาติ เป็นต้น

วันที่ 5 เส้นทางธรรมชาติ ให้มากกว่าชีวิต บ้านศรีดอนมูล ตำบลแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง

- ศึกษาประวัติศาสตร์เรื่องราวบ้านศรีดอนมูล ตำบลแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน

- เดินทางสู่อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน สนุกกับกิจกรรมขี่จักรยานแจ้ซ้อน และนำมารับประทาน ในเมนู “ยำไข่น้ำแร่แจ้ซ้อน”

- เยี่ยมชมวิสาหกิจชุมชนข้าวทิพย์รมโพธิ์ ข้าวออแกนิก สายน้ำแร่ แจ้ซ้อน

- เรียนรู้การทอผ้า และการย้อมผ้าจากน้ำแร่ ณ กลุ่มน้ำมอญ แจ้ซ้อน เป็นการนำเอาภูมิปัญญาดั้งเดิมมาประยุกต์ใช้กับความคิดสร้างสรรค์ของคนรุ่นใหม่ กลายเป็นเอกลักษณ์ที่พิเศษและโดดเด่น

- เยี่ยมชมกลุ่มจักสานบ้านศรีดอนมูล อาทิ ชะลอม ตะกร้า หมวก เป็นต้น

- ผ่อนคลายด้วยกิจกรรมนวดแผนไทยบ้านศรีดอนมูล นักท่องเที่ยวสามารถรับบริการ นวดเท้า สปามือเท้า โดยใช้สมุนไพรสมุนไพรในการแช่มือและเท้าเพื่อผ่อนคลาย

วันที่ 6 เวลาหมูนช่า ไต้ฟ้าหริภุญชัย ชุมชนแม่สารบ้านตอง ตำบลเวียงยอง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

- ศึกษาประวัติศาสตร์เรื่องราวชุมชนแม่สารบ้านตอง ตำบลเวียงยอง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

- เยี่ยมชมความงามของไหมยกดอก คุณค่าความงามแห่งหริภุญไชย

- กิจกรรม สร้างสรรค์ ปั่นแต่ง เยี่ยมชมศิลปะการปั่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวลวดลายแบบพื้นเมืองที่ถูกถ่ายทอดสืบต่อกันมา

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 8 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2562)

- เรียนรู้อยู่กับอยู่กับฐานกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนแม่สารบ้านตอง ณ สิทธิชัย ฟาร์มจังหวัดแหล่งเพาะพันธุ์จังหวัดหลากหลายพันธุ์ เพลิดเพลินกับการทอดข้าวเกรียบจังหวัด การระบายสีพวงกุญแจจังหวัด

- กิจกรรมปักผ้า เรียนรู้เทคนิค การปักผ้าลวดลายที่ออกแบบด้วยตนเอง และการพันที่สับนผืนผ้าลวดลาย ดอกพิกุล สัญลักษณ์ของชุมชน

- กิจกรรมฐานบั้งพระเครื่อง สนุกกับกิจกรรมบั้งพระเครื่อง และสนุกกับกิจกรรมร้อยพวงกุญแจปูนปั้น

- ส่งต่อความงามและคุณค่าของไหมยกดอกลำพูน สนุกกับกิจกรรมทำพวงมาลัย พร้อมรับฟังเรื่องราวตำนาน ที่บอกเล่าโดย คุณอุ๋ ไรต์

- กิจกรรมบัวขาวผ้าฝ้าย มัดย้อม สนุกกับกิจกรรมการย้อมผ้า และการทำเครื่องประดับที่คาดผมของที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยว

วันที่ 7 อยู่ที่กินหวาน กับเรื่องราวเล่าขานสืบสานไตลื้อ บ้านลวงเหนือ ตำบลลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

- ศึกษาประวัติศาสตร์เรื่องราวบ้านลวงเหนือ ตำบลลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

- กิจกรรม “ลัด เลาะ เรียนรู้ วัฒนธรรมไตลื้อ” เยี่ยมชมเรือนไตลื้อ ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาไตลื้อ กิจกรรมต้อนรับจากแม่อุ้ยขจร พ่ออุ้ยอินศร ผูกข้อไม้ข้อมือด้วยฝ้ายขาวและคำอวยพรอันเป็นศิริมงคล

- กิจกรรมบ้านเฮือนปอกระดาษสา สนุกกับกิจกรรมการทำกระดาษสา และการพับถุงกระดาษสา

- บ้านตุ๊กตาไม้ นายโต กิจกรรมการระบายสีตุ๊กตาไม้

- เยี่ยมเยือนแม่หล้า บ้านสวนพอเพียงทำชาสมุนไพร

- สนุกกับกิจกรรมทุ่งนาฟ้ากว้าง เที่ยวสวน เก็บไข่เป็ด หาปลา เก็บผัก

- ชมความงามของวัดศรีมุงเมือง

วันที่ 8 เข้าป่า หาปราชญ์ คุยกับชาวเลอะเวือะ ผู้สะสมพลังชีวิต ด้วยการเป็นมิตรกับธรรมชาติ บ้านป่าแป๋ ตำบลป่าแป๋ อำเภอมะละเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

- ศึกษาประวัติศาสตร์เรื่องราวบ้านป่าแป๋ ตำบลป่าแป๋ อำเภอมะละเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

- เยี่ยมชมธนาคารข้าว ของชาวเลอะเวือะ เรียนรู้พิธีการนำข้าวที่ยืมไปมาคืนพร้อมดอกเบี้ยยั้งข้าว เรียกว่า “เอาข้าวขึ้นหลอง” ที่จัดขึ้นในทุกๆ ปี

- ชมโรงเรียนเพาะเลี้ยง สมุนไพรท้องถิ่น ฐานเรียนรู้ของชุมชน แหล่งรวบรวมสมุนไพร และมีการจัดบันทึกข้อมูลสรรพคุณของพืชหายากแต่ละชนิด

- เยี่ยมกลุ่มหัตถกรรมสตรีบ้านป่าแป๋ ชมกระบวนการย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติ การทอผ้า และนักท่องเที่ยวสามารถเลือกซื้อของฝาก อาทิ เสื้อผ้า กระเป๋า สร้อยคอ เป็นต้น

จากการออกแบบเส้นทาง “Northalgia” เรื่องราวของชุมชนว่าด้วยวิถีชีวิต ภูมิปัญญา การส่งต่อทรัพย์สินทางวัฒนธรรมผ่านการท่องเที่ยวในพื้นที่ 8 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน พะเยา แพร่ น่าน และเชียงราย ได้ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อเส้นทาง โดยมีตัวแทนภาคเอกชน

ผู้ประกอบการ ตัวแทนจากสถาบันการศึกษา และนักวิชาการ จำนวน 15 คน ซึ่งสามารถแสดงผลความพึงพอใจที่มีต่อเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยง ดังนี้

ผลการประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมทางการท่องเที่ยวของพื้นที่บ้านลวงเหนือ ตำบลลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

จากผลการประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมทางการท่องเที่ยวของพื้นที่บ้านลวงเหนือ ตำบลลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในสามลำดับแรกพบว่า ด้านสิ่งดึงดูดใจ ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนของชุมชนท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 รองลงมาคือ การต้อนรับ ความเป็นมิตรของคนในชุมชน ก่อให้เกิดความประทับใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 และความน่าสนใจด้านประวัติศาสตร์ เรื่องราว ความเป็นมาของชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ตามลำดับ

ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมทางการท่องเที่ยวก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 รองลงมาคือ กิจกรรมทางการท่องเที่ยวก่อให้เกิดความรู้ใหม่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 และกิจกรรมทางการท่องเที่ยวสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของคนในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 ตามลำดับ

สำหรับด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อความปลอดภัย ความเหมาะสม และความพอเพียง ของยานพาหนะท่องเที่ยวในชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 รองลงมาคือความชัดเจนของป้ายบอกทาง ที่มีต่อการเดินทางมายังชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 และสภาพเส้นทาง การเดินทางมายังชุมชนมีความสะดวกปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ตามลำดับ

ส่วนด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อทักษะการถ่ายทอดของนักสื่อความหมายที่สามารถ นำเสนอข้อมูลด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรมได้อย่างชัดเจน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 รองลงมาคือ ความหลากหลายของสินค้าที่ระลึกภายในบริเวณชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 และการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน เช่น การบริการโทรศัพท์สาธารณะ ห้องน้ำสะอาด จำนวนถังขยะ และที่นั่งพักผ่อนภายในแหล่งชุมชนมีเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ตามลำดับ

ในด้านการบริหารจัดการ พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมาจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนแก่นักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 รองลงมาคือ การกระจายตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบของคนในแหล่งท่องเที่ยวมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และความชัดเจนของเบอร์ติดต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องในกรณีฉุกเฉิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ตามลำดับ

ผลการประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมทางการท่องเที่ยวของพื้นที่ชุมชนแม่สารบ้านตอง ตำบลเวียงยอง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

จากผลการประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมทางการท่องเที่ยวของพื้นที่ชุมชนแม่สารบ้านตอง ตำบลเวียงยอง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ในสามลำดับแรกพบว่า ด้านสิ่งดึงดูดใจ ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อความเป็นเอกลักษณ์ น่าดึงดูดใจของลวดลายผ้าทอที่พบภายในชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 รองลงมาคือ ความคงอยู่ทางด้านวิถีวัฒนธรรมการทอผ้า ที่สามารถสะท้อนให้เห็นได้

อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 และความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนของชุมชนท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 ตามลำดับ

ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมทางการท่องเที่ยวก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 รองลงมาคือ กิจกรรมทางการท่องเที่ยวสร้างสามารถสร้างสื่อสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 และกิจกรรมทางการท่องเที่ยวก่อให้เกิดความรู้ใหม่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 ตามลำดับ

สำหรับด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อความชัดเจนของป้ายบอกทาง ที่มีต่อการเดินทางมายังชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 รองลงมาคือ สภาพเส้นทาง การเดินทางมายังชุมชนมีความสะดวกปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 และความปลอดภัยและความเพียงพอของสถานที่จอดรถ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 ตามลำดับ

ส่วนด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อทักษะการถ่ายทอดของนักสื่อความหมายที่สามารถ นำเสนอข้อมูลด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรมได้อย่างชัดเจน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 รองลงมาคือ ความหลากหลายของสินค้าที่ระลึกภายในบริเวณชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 และความหลากหลายของร้านอาหารเครื่องดื่ม และร้านสะดวกซื้อภายในบริเวณชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ตามลำดับ

ในด้านการบริหารจัดการ พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมาจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนแก่นักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 รองลงมาคือ การกระจายให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 และการกระจายให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ตามลำดับ

ผลการประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมทางการท่องเที่ยวของพื้นที่ชุมชนบ้านศรีดอนมูล ตำบลแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง

จากผลการประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมทางการท่องเที่ยวของพื้นที่ชุมชนบ้านศรีดอนมูล ตำบลแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง ในสามลำดับแรกพบว่า ด้านสิ่งดึงดูดใจ ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อความสวยงามของสภาพแวดล้อมภายในชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 รองลงมาคือ การต้อนรับ ความเป็นมิตรของคนในชุมชน ก่อให้เกิดความประทับใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 และ ความน่าสนใจด้านประวัติศาสตร์ เรื่องราว ความเป็นมาของชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 ตามลำดับ

ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมทางการท่องเที่ยวสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของคนในชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 รองลงมาคือ กิจกรรมทางการท่องเที่ยวก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 และ กิจกรรมทางการท่องเที่ยวก่อให้เกิดความรู้ใหม่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 ตามลำดับ

สำหรับด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อความปลอดภัย และความเพียงพอของสถานที่จอดรถ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 รองลงมาคือ ความชัดเจนของป้ายบอกทาง ที่มีต่อการเดินทางมายังชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 และชุมชนมีป้ายสื่อความหมายในจุดท่องเที่ยว ที่มีข้อมูลถูกต้อง ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 ตามลำดับ

ส่วนด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อทักษะการถ่ายทอดของนักสื่อความหมายที่สามารถ นำเสนอข้อมูลด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรมได้อย่างชัดเจน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 รองลงมาคือ ความหลากหลายของสินค้าที่ระลึกภายในบริเวณชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 และความหลากหลายของร้านอาหารเครื่องดื่ม และร้านสะดวกซื้อภายในบริเวณชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ตามลำดับ

ในด้านการบริหารจัดการ พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อการกระจายให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 รองลงมาคือ การเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมาจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนแก่นักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 และการกระจายตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบของคนในแหล่งท่องเที่ยวมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 ตามลำดับ

ผลการประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมทางการท่องเที่ยวของพื้นที่ชุมชนบ้านป่าแป๋ ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากผลการประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมทางการท่องเที่ยวของพื้นที่ชุมชนบ้านป่าแป๋ ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในสามลำดับแรกพบว่า ด้านสิ่งดึงดูดใจ ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อความสวยงามของสภาพแวดล้อมภายในชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.87 รองลงมาคือ ความคงอยู่ทางด้านวิถีวัฒนธรรมการทอผ้า ที่สามารถสะท้อนให้เห็นได้อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 และความน่าสนใจด้านประวัติศาสตร์ เรื่องราว ความเป็นมาของชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 ตามลำดับ

ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมทางการท่องเที่ยวสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของคนในชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 รองลงมาคือ กิจกรรมทางการท่องเที่ยวก่อให้เกิดประสบการณ์ที่แปลกใหม่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 และกิจกรรมทางการท่องเที่ยวก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ตามลำดับ

สำหรับด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อความชัดเจนของป้ายบอกทาง ที่มีต่อการเดินทางมายังชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 รองลงมาคือ ชุมชนมีป้ายสื่อความหมายในจุดท่องเที่ยวที่มีสภาพกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 และชุมชนมีป้ายบอกสถานที่จำหน่ายสินค้า ชัดเจน สังกะสีได้ง่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ตามลำดับ

ส่วนด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อทักษะการถ่ายทอดของนักสื่อความหมายที่สามารถ นำเสนอข้อมูลด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรมได้อย่างชัดเจน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 รองลงมาคือ ความหลากหลายของร้านอาหารเครื่องดื่ม และร้านสะดวกซื้อภายในบริเวณชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 และ ความหลากหลายของสินค้าที่ระลึกภายในบริเวณชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 ตามลำดับ

ในด้านการบริหารจัดการ พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมาจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนแก่นักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 รองลงมาคือ การกระจายตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบของคนในแหล่งท่องเที่ยวมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 และชุมชนสามารถนำเอารายได้ส่วนหนึ่งกลับมาเพื่อเป็นประโยชน์ต่อชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 ตามลำดับ

ผลการประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมทางการท่องเที่ยวของพื้นที่ชุมชนตำบลห้วยวน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

จากผลการประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมทางการท่องเที่ยวของพื้นที่ชุมชนตำบลห้วยวน อำเภอ เชียงคำ จังหวัดพะเยา ในสามลำดับแรกพบว่า ด้านสิ่งดึงดูดใจ ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อ ความน่าสนใจด้านประวัติศาสตร์ เรื่องราว ความเป็นมาของชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.87 รองลงมาคือ ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนของชุมชนท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 และความเป็น เอกลักษณ์ น่าดึงดูดใจของลวดลายผ้าทอที่พบภายในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 ตามลำดับ

ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อกิจกรรม ทางการท่องเที่ยวสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของคนในชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 รองลงมาคือ กิจกรรมทางการท่องเที่ยวก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน มี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 และกิจกรรมทางการท่องเที่ยวก่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 ตามลำดับ

สำหรับด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อสภาพเส้นทาง การเดินทางมายังชุมชนมีความสะดวกปลอดภัย อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 รองลงมาคือ ความปลอดภัย และความเพียงพอของสถานที่จอดรถ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 และความชัดเจนของป้ายบอก ทาง ที่มีต่อการเดินทางมายังชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 ตามลำดับ

ส่วนด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อทักษะการ ถ่ายทอดของนักสื่อความหมายที่สามารถ นำเสนอข้อมูลด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรมได้อย่างชัดเจน อยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53.. รองลงมาคือ ความหลากหลายของสินค้าที่ระลึกภายในบริเวณชุมชน มี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 และการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานเช่น การบริการโทรศัพท์สาธารณะ ห้องน้ำสะอาด จำนวนถังขยะ และที่นั่งพักผ่อนภายในแหล่งชุมชนมีเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 ตามลำดับ

ในด้านการบริหารจัดการ พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อการเปิดโอกาสให้คนใน ชุมชนมาจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนแก่นักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 รองลงมาคือ การกระจายตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบของคนในแหล่งท่องเที่ยวมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 และชุมชนสามารถนำเอารายได้ส่วนหนึ่งกลับมาเพื่อเป็นประโยชน์ต่อชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 ตามลำดับ

ผลการประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมทางการท่องเที่ยวของพื้นที่ชุมชนบ้านถิ่นไต้ลื้อ ตำบลบ้านถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดแพร่

จากผลการประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมทางการท่องเที่ยวของพื้นที่ชุมชนบ้านถิ่นไต้ลื้อ ตำบล บ้านถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ ในสามลำดับแรกพบว่า ด้านสิ่งดึงดูดใจ ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึง พื่อใจต่อการต้อนรับ ความเป็นมิตรของคนในชุมชน ก่อให้เกิดความประทับใจ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.67 รองลงมาคือ กิจกรรมทางการท่องเที่ยวก่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 และความสวยงามของสภาพแวดล้อมภายในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 ตามลำดับ

ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมทางการท่องเที่ยวก่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 รองลงมาคือ กิจกรรมทางการท่องเที่ยวก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 และกิจกรรมทางการท่องเที่ยวสร้างสามารถสร้างสื่อสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ตามลำดับ

สำหรับด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อสภาพเส้นทางการเดินทางมายังชุมชนมีความสะดวกปลอดภัยอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 รองลงมาคือ ความชัดเจนของป้ายบอกทาง ที่มีต่อการเดินทางมายังชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 และความปลอดภัย และความเพียงพอของสถานที่จอดรถ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ตามลำดับ

ส่วนด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อทักษะการถ่ายทอดของนักสื่อความหมายที่สามารถ นำเสนอข้อมูลด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรมได้อย่างชัดเจน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 รองลงมาคือ ความหลากหลายของร้านอาหารเครื่องดื่ม และร้านสะดวกซื้อ ภายในบริเวณชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 และความหลากหลายของสินค้าที่ระลึกภายในบริเวณชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ตามลำดับ

ในด้านการบริหารจัดการ พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมาจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนแก่นักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 รองลงมาคือ การกระจายให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 และชุมชนสามารถบริหารจัดการ จัดสรรทรัพยากรตามฤดูกาลได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ตามลำดับ

ผลการประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมทางการท่องเที่ยวของพื้นที่ชุมชนบ้านบ่อสวก ตำบลบ่อสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

จากผลการประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมทางการท่องเที่ยวของพื้นที่ชุมชนบ้านบ่อสวก ตำบลบ่อสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน ในสามลำดับแรกพบว่า ด้านสิ่งดึงดูดใจ ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อความสวยงามของสภาพแวดล้อมภายในชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 รองลงมาคือ การต้อนรับ ความเป็นมิตรของคนในชุมชน ก่อให้เกิดความประทับใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 และความน่าสนใจด้านประวัติศาสตร์ เรื่องราว ความเป็นมาของชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ตามลำดับ

ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมทางการท่องเที่ยวก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 รองลงมาคือ กิจกรรมทางการท่องเที่ยวสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของคนในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 และกิจกรรมทางการท่องเที่ยวสร้างสามารถสร้างสื่อสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ตามลำดับ

สำหรับด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อความปลอดภัย และความเพียงพอของสถานที่จอดรถ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 รองลงมาคือ สภาพเส้นทางการเดินทางมายังชุมชนมีความสะดวกปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 และความชัดเจนของป้ายบอกทาง ที่มีต่อการเดินทางมายังชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 ตามลำดับ

ส่วนด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อทักษะการถ่ายทอดของนักสื่อความหมายที่สามารถ นำเสนอข้อมูลด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรมได้อย่างชัดเจน อยู่ในระดับ

มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 รองลงมาคือ ความหลากหลายของสินค้าที่ระลึกภายในบริเวณชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 และความหลากหลายของร้านอาหารเครื่องดื่ม และร้านสะดวกซื้อภายในบริเวณชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 ตามลำดับ

ในด้านการบริหารจัดการ พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมาจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนแก่นักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 รองลงมาคือ การกระจายให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และความชัดเจนของเบอร์ติดต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องในกรณีฉุกเฉิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ตามลำดับ

ผลการประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมทางการท่องเที่ยวของพื้นที่ชุมชนบ้านหาดบ้าย ตำบลริมโขง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

จากผลการประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมทางการท่องเที่ยวของพื้นที่ชุมชนบ้านหาดบ้าย ตำบลริมโขง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ในสามลำดับแรกพบว่า ด้านสิ่งดึงดูดใจ ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อความสวยงามของสภาพแวดล้อมภายในชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 รองลงมาคือ การต้อนรับ ความเป็นมิตรของคนในชุมชน ก่อให้เกิดความประทับใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 และความคงอยู่ทางด้านวิถีวัฒนธรรมการทอผ้า ที่สามารถสะท้อนให้เห็นได้อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 ตามลำดับ

ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมทางการท่องเที่ยวก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 รองลงมาคือ กิจกรรมทางการท่องเที่ยวสร้างสามารถสร้างสื่อสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 และกิจกรรมทางการท่องเที่ยวสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของคนในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 ตามลำดับ

สำหรับด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อสภาพเส้นทาง การเดินทางมายังชุมชนมีความสะดวกปลอดภัย อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 รองลงมาคือ ความปลอดภัย ความเหมาะสม และความพอเพียง ของยานพาหนะท่องเที่ยวในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 และความปลอดภัย และความเพียงพอของสถานที่จอดรถ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ตามลำดับ

ส่วนด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อทักษะการถ่ายทอดของนักสื่อความหมายที่สามารถ นำเสนอข้อมูลด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรมได้อย่างชัดเจน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 รองลงมาคือ ความหลากหลายของร้านอาหารเครื่องดื่ม และร้านสะดวกซื้อภายในบริเวณชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 และความหลากหลายของสินค้าที่ระลึกภายในบริเวณชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ตามลำดับ

ในด้านการบริหารจัดการ พบว่า ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมาจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนแก่นักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 รองลงมาคือ การกระจายให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 และการกระจายตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบของคนในแหล่งท่องเที่ยวมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาด้านแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพบว่า มนุษย์มีความต้องการหลายด้านที่แตกต่างกัน ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการมนุษย์ที่เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการแตกต่างกัน 2 ปัจจัย คือ ด้านประชากรศาสตร์ ประกอบด้วยข้อมูลสถิติเกี่ยวกับประชากรศาสตร์ อาทิ เพศ อายุ สถานภาพ และด้าน ปัจจัยจิตวิทยา คือการศึกษาข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของประชากร ความชอบความพึงพอใจในสินค้าและบริการ ในการศึกษาความต้องการภายในที่เป็นแรงจูงใจในการซื้อสินค้าและบริการจึงมีความสำคัญ และประชากรในแต่ละภูมิภาค แต่ละประเทศจะมีวัฒนธรรมและค่านิยมที่แตกต่างกัน ส่งผลให้เกิดความชอบที่ แตกต่างกัน⁵

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการเดินทางมาท่องเที่ยวในเส้นทางเชื่อมโยง พื้นที่ภาคเหนือ 8 จังหวัด อาจเป็นกลุ่มที่มีจุดมุ่งหมายหรือแรงจูงใจ เพื่อชม หรือร่วมกิจกรรมที่สามารถศึกษา เรียนรู้วัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ มรดก ภูมิปัญญา เพื่อความเพลิดเพลินและประสบการณ์ที่แปลกใหม่ สอดคล้องกับ สมจันทร์ ศรีปรัชยานนท์และคณะ ที่กล่าวถึงการท่องเที่ยว เป็นการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เป็นการ สร้างสุนทรีย์ภาพ และสิ่งสำคัญที่ก่อให้เกิดการท่องเที่ยว คือ ประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรมอันล้ำค่า ความเป็นเอกลักษณ์ในพื้นที่นั้นๆ⁶

นอกจากนี้ พีรวัชร ราชวงศ์ ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของมรดกวัฒนธรรมที่มีการสืบทอดต่อกันมา สามารถบ่งบอกถึงเกียรติภูมิของแผ่นดิน ความเจริญของทางวัฒนธรรม ความงดงามในเอกลักษณ์อันเป็น สิ่งที่บรรพชนได้สั่งสมไว้ ซึ่งเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ควรค่าแก่การอนุรักษ์สืบทอดให้ชนรุ่นหลังได้เกิด ความหวงแหน⁷ อย่างไรก็ตามในการศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงในครั้ง นี้ ควรคำนึงถึงการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลทางการท่องเที่ยวทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างการรับรู้ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติ ทั้งนี้ ปรีนรัตน์ ศรีชัยวงศ์ และวัลลิจลิน จันทรวโรจน์ ได้กล่าวว่า ภาษาหลักที่ จำเป็นต้องใช้ในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ คือ “ภาษาอังกฤษ” เป็นส่วนสำคัญในการสร้างความ ประทับใจในการให้บริการด้านข้อมูลท่องเที่ยว โดยเล็งเห็นถึงการพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมศักยภาพการให้บริการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น⁸

ข้อเสนอแนะ

1. ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางด้านการจัดการการท่องเที่ยว ควรนำข้อมูลเส้นทางท่องเที่ยว เชื่อมโยงไปปรับประยุกต์ใช้เพื่อการวางแผนพัฒนาส่งเสริมทางด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่

⁵ ราณี อธิชัยกุล, การท่องเที่ยวเฉพาะทาง., พิมพ์ครั้งที่ 1, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช. 2557).

⁶ สมจันทร์ ศรีปรัชยานนท์ และคณะ, การพัฒนาศักยภาพทางการท่องเที่ยวของวัดและชุมชนในพื้นที่ล้านนา, วารสารวิทยาลัยสงฆ์ลำปาง, ปีที่ 7 (2) (2561), หน้า 264.

⁷ พีรวัชร ราชวงศ์, แนวทางในการอนุรักษ์โบราณสถานในวัดมณีวนาราม จังหวัดอุบลราชธานี, วารสารวิทยาลัย สงฆ์ลำปาง ปีที่ 8 (2) (2562), หน้า 180.

⁸ ปรีนรัตน์ ศรีชัยวงศ์ และวัลลิจลิน จันทรวโรจน์, การพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวของสารณี รตมาในจังหวัดลำปาง, วารสารวิทยาลัยสงฆ์ลำปาง ปีที่ 7 (2) (2561), หน้า 309

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 8 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2562)

2. ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว สามารถนำเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยง ส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ทางการท่องเที่ยวในพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2. **สรุปประเด็นสำคัญและความต้องการของ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน. แผนพัฒนาจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน พ.ศ. 2561-2565.** 2561. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2562. จากเว็บไซต์ <http://osmnorth-n2.moi.go.th/demob2-3/>
- คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ, **แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ 2555-2559**, กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2550
- ปรีนาร์ตน์ ศรีชัยวงศ์ และวัลลภสิน จันทวีโรจน์, การพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวทาง สารถึรธมาในจังหวัดลำปาง. **วารสารวิทยาลัยสงฆ์ลำปาง ปีที่ 7 (2) (2561)**, หน้า 309
- พีรวัชร ราชวงศ์, แนวทางในการอนุรักษ์โบราณสถานในวัดมณีวนาราม จังหวัดอุบลราชธานี. **วารสาร วิทยาลัยสงฆ์ลำปาง ปีที่ 8 (2) (2562)**, หน้า180.
- ภาคเหนือ (ประเทศไทย). สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2562. จากเว็บไซต์ <https://th.wikipedia.org/wiki/ภาคเหนือ>
- ราณี อธิชัยกุล. **การท่องเที่ยวเฉพาะทาง.** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชิราช. 2557.
- สมจันทร์ ศรีปรัชยานนท์ และคณะ. **การพัฒนาศักยภาพทางการท่องเที่ยวของวัดและชุมชนในพื้นที่ล้านนา .** **วารสารวิทยาลัยสงฆ์ลำปาง ปีที่ 7 (2) (2561)**, หน้า 264.
- สรุปภาวะเศรษฐกิจไทยและภาคเหนือ ไตรมาส 1 ปี 2562. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2562. จากเว็บไซต์ https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/Northern/EconomicReport/DocLib_NREcon_Report/2562--05--02